Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0046

Systémový útlak, neľudské podmienky a svojvoľné zadržiavanie zo strany režimu v Iráne

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. februára 2026 o systémovom útlaku, neľudských podmienkach a svojvoľnom zadržiavaní zo strany režimu v Iráne (2026/2612(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Iráne,

– so zreteľom na článok 150 ods. 5 a článok 136 ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže Islamská republika systematicky utláča svoj ľud svojvoľným zatýkaním, nedobrovoľnými zmiznutiami, mučením, mimosúdnymi popravami, trestom smrti, sexuálnym násilím, kolektívnymi trestami a neľudskými podmienkami zadržiavania;

B. keďže počet obetí počas nedávnych protestov sa odhaduje na niekoľko tisíc až viac ako 35 000, a to vrátane žien, detí a starších ľudí; keďže medzi obeťami sú aj občania EÚ;

C. keďže došlo k desaťtisícom svojvoľných zatknutí, pričom ďalšie zostali nenahlásené; keďže zadržiavané osoby nemajú prístup k právnikom, rodine ani primeranej zdravotnej starostlivosti a sú vystavené mučeniu, zlému zaobchádzaniu prostredníctvom odopierania spánku a iného zneužívania a vynúteným priznaniam;

D. keďže zdokumentované činy spĺňajú prahovú hodnotu toho, čo možno považovať za zločiny proti ľudskosti;

E. keďže Irán sa zapája do nadnárodných represií prostredníctvom nátlaku v zastúpení, a to aj v prípade Mohammada Amera Dadafarzína, syna obhajkyne ľudských práv Fariby Balúčovej, ktorý bol svojvoľne zadržiavaný a mučený v odvete za prácu svojej matky v oblasti ľudských práv a jej svedectvo pred Európskym parlamentom;

F. keďže pri týchto represiách zohráva ústrednú úlohu Zbor islamských

revolučných gárd (IRGC), ktorý pôsobí beztrestne; keďže EÚ označila IRGC za teroristickú organizáciu;

1. vyjadruje solidaritu s iránskym ľudom a opätovne potvrdzuje, že je jediným legitímnym zdrojom zvrchovanosti v Iráne; podporuje iránsky ľud, ktorý sa usiluje o slobodu a právo žiť bez islamistického nátlaku;

2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že režim systematicky využíva svojvoľné zadržiavanie, mučenie, mimosúdne popravy a trest smrti ako nástroje represie; žiada okamžité zrušenie trestu smrti;

3. vyzýva iránsky režim, aby zastavil všetko násilie voči civilistom, zastavil všetky popravy a ukončil represiu; požaduje prepustenie všetkých svojvoľne zadržiavaných osôb vrátane cudzích štátnych príslušníkov a osôb s dvojakým občianstvom;

4. naliehavo vyzýva orgány, aby prestali útočiť na lekárov a zdravotníkov za to, že liečia zranených demonštrantov;

5. žiada, aby orgány OSN nezávisle zdokumentovali všetky zverstvá a aby zaistili dôkazy pre budúce trestné stíhania; zdôrazňuje, že treba vyvodiť zodpovednosť v rámci medzinárodných súdnych mechanizmov, a to aj tým, že by Bezpečnostná rada OSN postúpila Irán Medzinárodnému trestnému súdu;

6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že iránsky režim útočí na demonštrantov, aktivistov, novinárov, obhajcov ľudských práv, cudzích štátnych príslušníkov a osoby s dvojakým občianstvom, ženy, menšiny a komunity zahŕňajúce Kurdov, Balúčov, ahvázskych Arabov, bahaistov a kresťanov; vyzýva na prepustenie osôb zadržiavaných výlučne z dôvodu etnického pôvodu alebo náboženského presvedčenia;

7. naliehavo vyzýva Radu a členské štáty, aby rozšírili cielené sankcie zahŕňajúce zmrazenie aktív a zákaz cestovania voči osobám zodpovedným za zneužívanie vrátane členov IRGC a politických lídrov, prokurátorov a príslušníkov väzenských a bezpečnostných zložiek a aby sankcie presadzovali a predchádzali ich obchádzaniu;

8. dôrazne odsudzuje zvolenie Iránskej islamskej republiky za podpredsedu Komisie OSN pre sociálny rozvoj a vyjadruje poľutovanie nad správami, že generálny tajomník OSN zaslal režimu blahoželanie k výročiu islamskej revolúcie, ktoré legitimizuje vládu zodpovednú za masové zabíjanie, mučenie a svojvoľné zadržiavanie a oslabuje medzinárodnú zodpovednosť;

9. odsudzuje útlak žien a vyzýva na okamžité prepustenie všetkých zadržiavaných žien, najmä laureátky Nobelovej ceny Narges Mohammadiovej;

10. odsudzuje iránske orgány za to, že zámerne využívajú rukojemnícku diplomaciu; naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby proti tomu vypracovali stratégiu, ktorá by pomohla rodinám zadržiavaných osôb a zamedzila braniu ďalších rukojemníkov;

11. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby poskytovali ochranu a humanitárnu pomoc ľuďom, ktorých život je vážne ohrozený, a aby podporovali riešenia na obnovenie prístupu na internet;

12. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, PK/VP, členským štátom, OSN a iránskym orgánom.